

DEPARTEMENTET

J.nr. M 7034-0186

6. december 2004

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 107 (alm. del) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den .

Spørgsmål nr. 107:

Ministeren bedes oplyse hvilke grænseværdier for kemikalier og forureningsstoffer (ydre miljø, indemiljø, fødevarer, produkter m.v.) der er fastsat alene eller delvist fra hensynet til, at børn er mere påvirkelige end voksne, samt oplyse, i hvilken lovgivning disse grænseværdier er fastlagt og hvilke muligheder der er for at ændre dem.

For hvilke af disse grænseværdier eksisterer der mulighed for at gennemføre forbud eller anvendelsesbegrænsninger?

For hvilke af lovgivninger gælder substitutionsprincippet?

Svar:

Børn/ fostre kan udgøre særlige risikogrupper som følge af, at de enten kan være *særligt følsomme* (påvirkelige) da deres organsystemer er under udvikling eller som følge af at de i visse situationer kan være *særligt udsatte* for kemiske stoffer eller forureninger fx i forbindelse med anvendelse af legetøj eller særlige børneprodukter eller i forbindelse ved leg på lettere forurenede jordområder.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række sundhedsbaserede kvalitetskriterier (grænseværdier) for udeluft, drikkevand eller jord. Kvalitetskriterier for bly og kviksølv er fastsat med udgangspunkt i konkret viden om særlig følsomhed hos børn/ fostre. For disse stoffer gælder allerede en meget stram regulering med forbud og anvendelsesbegrænsninger.

Også for de fosterskadende opløsningsmidler ethylenglycolmonoethylether (EGEE) og ethylenglycolmonoethyletheracetat (EGGEA) er kvalitetskriteriet fastsat med hensyntagen til fostres øgede følsomhed.

For jordkvalitetskriterierne gælder endvidere generelt det forhold, at de alle er fastsat ud fra hensyntagen til børn, idet der specifikt tages

udgangspunkt i børns særligt høje udsættelse for jord i forbindelse med leg og omgang med jord.

En række myndigheder (Erhvervs- og Byggestyrelsen, Arbejdstilsynet, Miljøstyrelsen og Sundhedsstyrelsen) har ansvaret for at beskytte kvaliteten af indeklima (herunder arbejdsmiljø) eller overvåge befolkningens sundhed i forbindelse med indeklimaet. I forbindelse med forureningers indtrængen i boliger stiller Miljøstyrelsen sædvanligvis krav svarende til kvalitetskriterierne for udeluft.

Inden for kemikalielovgivningens område er der for kosmetiske produkter forbud mod indhold af borsyre, borater og tetraborater i produkter til børn under 3 år. Det samme gælder for stofferne salicylsyre og sølvklorid.

Med den seneste ændring af kosmetikdirektivet er der for de personer, der er ansvarlig for markedsføringen af kosmetiske produkter indført en pligt til specielt at tage hensyn til særligt følsomme befolkningsgrupper herunder børn under 3 år ved udførelsen af den obligatoriske sikkerhedsevaluering af produkterne.

Der er i Danmark et forbud mod al legetøj og alle småbørnsartikler (som børnene kan komme i munden) til børn under 3 år, der indeholder phthalater. Yderligere er der i legetøjsdirektivet fastsat grænseværdier for visse metaller samt en generel bestemmelse om at legetøj ikke på udgøre nogen sundhedsfare for børn.

Også andre anvendelsesbegrænsninger har til formål særligt at beskytte børn: grænseværdi for afgivelsen af nitrosaminer fra narre- og flaskesutter, forbud mod farve og smagsstoffer i lampeolier, samt krav om børnesikre lukninger.

Substitutionsprincippet er ikke nævnt som et egentligt princip i kemikalielovgivningen eller i miljøbeskyttelsesloven. Men substitutionstankegangen er udtrykt såvel i kemikalielovgivningen som i miljøbeskyttelsesloven. Det fremgår af bemærkningerne til kemikalielovgivningen, at miljømæssige betænkelige stoffer erstattes med mindre betænkelige stoffer, mens substitution i forbindelse med miljøbeskyttelsesloven benyttes i forhold til anvendelse af renere teknologi og produktionsprocesser.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender angiver følgende til besvarelse af spørgsmålet m.h.t. fødevarer:

”På fødevarerområdet er der ikke fastsat grænseværdier for kemiske stoffer i fødevarer, hvor fastsættelsen alene eller delvist er foretaget ud fra hensynet til, at børn måtte være mere følsomme end voksne.

Kemiske stoffer i fødevarer forekommer som forureninger fra miljøet eller som produktionshjælpemidler, tilsætningsstoffer eller aromastof-

fer. Nogle af disse stoffer skal forhåndsgodkendes, før de anvendes. I lovgivningen er der sat maksimale grænser for mange af stofferne, men ikke for dem alle. Grænsefastsættelsen baseres på risikovurderinger, hvor der i de fleste tilfælde er fastsat et acceptabelt daglig indtag (ADI) eller et tolerabelt dagligt indtag (TDI).

ADI- eller TDI-værdien er fastlagt, så den beskytter alle følsomme grupper uanset alder. Det vurderes derfor, at der ikke skal anvendes specielle usikkerhedsfaktorer af hensyn til børn, og der fastsættes ikke specielle ADI- eller TDI-værdier for børn.

Det forhold, at børn per kg kropsvægt har en større indtagelse af fødevarer end voksne og også har et andet kostmønster, bliver afspejlet i indtagelsesvurderingen og dermed i de grænseværdier, som fastsættes for de enkelte stoffer.”